

15.02.2011

Suursoo kadaka kaitseväärtustest

Suursoo kadakas on igati vääriline põlispuu Rae valla rahva tähelepanu ja kaitse alla võtmiseks. Puu võra on täies elujõus. Tüve südamik on väliste tunnuste põhjal ilmselt osaliselt kuivanud, kuid kadakate puhul on see sage nähtus. Ka hetkel teadaolev Eesti jämedaim Lokuta kadakas (rinnasüübermõõt 209 cm) Raplamaal Raikküla vallas on seest õõnes ja meenutab puust toru, kuid võra ja väljanägemine on täiesti vitaalsed.

Oma tüvejämeduselt -üübermõõt 130cm rinnakõrguselt(1,3m maapinnast) võib Suursoo kadakat pidada tõsiseks "võistlejaks" vabariigi teises esikümne alguses- samuti Harjumaal kasvavatele Kernu kadakale ja Keila linna Loigu keerd-kadakale ning Raplamaal Kohila vallas kasvavale Tõnsu kadakale.15 aasta taguse esikümnega on võimalik tutvuda ajakirjas Eesti Loodus (november/detsember 1996.a) ilmunud Fred Pussi artikli "Eesti kadakate edetabel" põhjal.

Kindlasti oleks vajalik korraldada otse puu latva puutuva elektri õhuliini teisaldamine või asendamine maakaabliga ja seda kindlasti 10 või enam meetrit kaugemalt. Puu ülevaatamise päeval (26.jaanuar 2011)olid üle Jägala-Pirita kanali naabervalda Raasikule viiva Igavere maantee ääres just käimas maakaabli paigaldamistööd.

Vaadeldavuse huvides võiks veidi piirata puu ümbruses taastekkiivat paju ja türnpuu võsa ja ilmselt eemaldada peagi otsa saav vana kask.

Pärandkultuuri inventuuri tulemuste põhjal (8 maakonda vt.<http://xgis.maaamet.ee/xGIS/XGis>) kuulub Suursoo ehk teisiti ka Karla kadakas ühena 9-st seni leitud tähelepanu väärinud ja pärimustega seotud kadaka hulka.

Puu kaitsevöönd võiks olla kuni 10 m raadiusega.

Rae Vallavalitsuse poolt ettevalmistatud määruse kavandis toodud kaitsekorra punkti järgimine peaks igati tagama Suursoo kadaka kui esindusliku põlispuu säilimise.

Kindlasti väärrib toetust idee stendist, mis nii kadaka kui ka Suursoo küla lugu rändajale tutvustab.

Jõudu otsustajaile!

Kalev Tihkan

looduskaitsebioloog

Keskkonnaameti

Rapla kontor

kalev.tihkan@keskkonnaamet.ee